

Jak to vidím já**Hold neznámým vinařům
– výzkumníkům**

PAVEL KALÁB

V současné době je víno předmětem zájmu a výzkumu mnoha lékařů a chemiků. Jejich publikace hovoří poněkud jinou řečí, než jakou jsme slyšeli v mládí. Již nezdvihají tak často varovně prst. Ti, kdo pijí, se již nemusí zaštitovat pořekadlem: Pil umřel, nepil, umřel taky!

Jestliže se rozhlédneme po textech našich jihomoravských lidových písní o víně, tak musíme konstatovat, že již od nepaměti zde existovala početná skupina výzkumníků, která neúnavně vztahy mezi požíváním vína a zdravím hledala. A to s malým experimentálním vybavením, bez nákladných přístrojů. Jejich pracoviště se skromně nazývala sklípky a šenky. Z humánního hlediska je nutno ocenit, že tito (převážně) pánové prováděli pokusy jakožto dobrovolníci sami na sobě a šetřili tak životy nebohých pokusných zvířat, která by v některých případech, kdy bylo nutno zvolit vysokou dávku experimentální tekutiny (zředěný ethanol), experiment nemusela přežít. O člověku je naopak známo, že vydrží víc než zvíře.

Závěry měření platí často s vysokou pravděpodobností blížící se jistotě. A to už ve vědě něco znamená! Mnoho z toho si můžeme sami na sobě ověřit. Každý experiment má být reprodukovatelný a v této oblasti se to dělo a děje stále.

Výzkumníci byli většinou prostí lidé a své závěry skromně nepublikovali, ale ukládali je do slov lidových písní. Podívejme se na některé objevy.

Máme zde významné konstatování: **Lepší je vínečko nežli voda.** V takových případech pak lze připustit, že **voda je ti len na škodu.** Vinaři samozřejmě vodu zcela nezavrhnou, dokonce mluví o její užitečnosti: **Vodu pije žabička, eventuálně – voděnků sa umyjeme.** To všechno jsou náměty pro diskusi s pracovníky vodáren.

Mezi badateli byli zřejmě chemici a ti zkoumali závislost mezi kyselostí (pH) tekutiny a pozitivním naladěním člověka. Závěr pokusů je, že i víno s nízkým pH (kyselé) má kladný vliv na tvorbu hormonů štěstí (např. endorfinů) v těle. Lakonicky to vyjadřuje věta: **Treba je kyselé, ale je veselé.**

Potom je tu skupina badatelů z oboru psychiatrie. Ti porovnávali statistický výskyt psychických onemocnění mezi běžnou populací pijící víno ve srovnání s abstinenty. Zjistili, že umírněný piják vína má statisticky nižší pravděpodobnost dostat se do psychiatrické léčebny. V jejich poněkud nešetrném podání zní stručný závěr: **Kdo vínečko pije, není věru blázen.**

Experimentátoři gerontologové zase objevili, že s vínem se tolik nestárne: **Keď sa ho napijem, hned sme všetchni mladší.**

Někteří ovšem své výzkumy nedokončili, a tak nevědouce, co poradit, rozpačitě konstatovali: **Keď nepiješ, hlava bolí, napiješ sa, hlava horí.** Zde by to vyžadovalo výzkumy dokončit a hledat optimum dávky.

Byli tu i prognostikové předpovídající finanční krizi: **Ťažko sa ti bude žiti, keď nebude za čo píti!** Nebo: **Pilo by sa pilo, keby bolo za čo.**

Zdraví je ovšem důležité a nějaké řešení se i v této situaci jistě najde. A tak byla zřejmě zbytečná starost „regrůta“: **Kdo ťa bude, víno, pítat, až já budu mašírovat?** Jeho volání bylo určitě vyslyšeno.

A na konec. Mezi zmíněnými badateli byli jistě i magistři farmacie. A ti nám radí: **Nepi šohaj, nepi vodu, ... napi ty sa radši vína, to je dobrá medicína!** Myslím, že nemusíme zpochybňovat tento závěr. A po projednání v EU můžeme směle nad každým sklípkem a šenkem rozsvítit zelený kříž, tak jak je tomu u každé lékárny. Jak nádherná je to vize! Začíná se šerřit. Nad sklípky se postupně rozsvěčují zelené křížky. Uvnitř zní sympatický filozofický hovor vinařů. Můžete vstoupit, vdechnout nádhernou vůni aromatických látek, nechat si poradit zkušeným odborníkem a čerpat nazlátlý či rudý mok: **vínečko bílé, vínečko rudé, vínečka obě.** Přitom obdržíte řadu sympatických receptů do života, a to bez 30 korunového regulačního poplatku.

Musíme ocenit drobnou mravenčí práci těchto výzkumníků, kteří ne dbali času a prováděli svá bádání. Často v pozdních večerních, ba i nočních hodinách. Přitom to mnohdy byli lidé pro nás bezejmenní a někdy už ani oni nevěděli, jak se jmenují. Pracovali bez sponzorů a grantů, bez možnosti koordinace svých výzkumů a občas i svých těl. A navíc často nebyli chápaní svými nejbližšími a museli si vyslechnout od svých manželek necitlivé poznámky typu „dybys tak už dělal něco pořádného.“ Jak by to ale dopadlo, kdyby se dali odradit? Nynější výzkum by musel začít na zelené louce. Vzdejme jim tedy vděčný hold. V mnoha případech ovšem bohužel platí: Čest jejich památce! (Mimochodem: stálo by za úvahu, zda jako máme pomníky neznámého vojína, nebylo by vhodné, stavět pomníky neznámého vinaře. Ty by pak našly místo ve vinorodých oblastech.)

Jak to tak vypadá, výzkumy těchto skromných géniů, podpořené závěry některých vědců, ukazují, že nepití vína může být vážným prohřeškem proti zdraví. Lékaři se brzy budou ptát pacientů, zda takto ne hazardovali. Ten, kdo se bude zpovídat „**pane farári, já som pil včera, pijem dneska, zajtra budem**“, dopadne lépe než ten, kdo tak nečiní. Možná i manželky se budou ptát svých mužů starostlivě: „Dal sis dnes aspoň skleničku?“ Také uzavření životního pojištění může být v budoucnu komplikovanější pro abstinenty. A zejména pak vyplacení pojistné události, jestliže se prokáže, že pojištěnec delší dobu abstinoval a tím si svévolně způsobil škodu na zdraví.

Ale co my ostatní, kteří máme různé neduhy vylučující nebo omezující pití? A jsou mezi námi i takoví, kterým víno vůbec nechutná. Co s námi bude? Hrůza domyslet!

Naštěstí přece jen zbývá jedna útěcha. A ta spočívá v obrácení shora uvedené moudrosti, která utěšuje pijáky, že i ten, kdo nepije, taky nakonec umře. Takoví lidé si pak mohou s úlevou obráceně říkat: **Nepil** (a tedy podle nových výzkumů hazardoval se zdravím a není pak divu, že po zásluze), **umřel, pil** (a přestože tím žil zdravěji), **umřel taky!**

Caro Anthony, **Brambořík**, 1990-1991